

POZVÁNÍ KE SPOLEČNÝM MODLITBÁM

Program Týdne modliteb za jednotu křesťanů

18. – 25. ledna 2010

Vydala:

Česká biskupská konference

Ekumenická rada církví

Praha 2009
(pro vnitřní potřebu)

MODLITBY ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ V R. 2010

„Vy jste toho svědky“

(L 24,48)

PŘEDMLUVA

Milé sestry a milí bratři v Ježíši Kristu, našem společném Pánu a Spasiteli!

Všichni dobře víme, že společná modlitba za jednotu je důležitou službou pro jednotu nás, křesťanů, a tedy pro naplnění Ježíšova odkazu, vyjádřeného jeho prosbou: „*aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal*“ (J 17,21). Tato společná modlitba otevírá naše srdce k přijetí Boží milosti, která pak v nás působí větší citlivost a touhu po jednotě a podněcuje konkrétní kroky, jež můžeme pro ni každý podle svých možností vykonat.

To, že se společně setkáváme a modlíme, nám navíc pomáhá, abychom se vzájemně blíž poznali a stali se dokonce i přáteli. I to je důležité pro cestu k jednotě, o kterou se mohu lépe snažit spolu s tím, koho dobře znám a kdo je dokonce můj přítel. To je zkušenost, kterou jsme mnozí během mnoha a mnoha společných modliteb a setkání udělali a jsme za ni Bohu vděční.

Letošní vůdčí myšlenkou Týdne modliteb je věta z Ježíšovy řeči na rozloučenou před jeho odchodem k Otcí: „*Vy jste toho svědky*“ (L 24,48). Svědky lásky našeho ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Pána a jeho snahy zachránit všechny národy skrze pokání a odpuštění hříchů. Ta slova neplatila jen apoštolům, ale Ježíšovým učedníkům všech dob. Dnes jsou určena nám. Usilujme tedy o jednotu, ať je naše svědectví věrohodné!

Společnost kolem nás, tolik rozdělená především sobeckými zájmy, potřebuje vidět jednotu, vytvořenou na základě vzájemné lásky. Taková jednota se stává výmluvným a účinným svědectvím, že společnost může být vytvořena líp a lidé v ní mohou být šťastnější a spokojenější. Je to zároveň ukázání směru a orientace pro mnohé hledající. Ukázání na Krista a Jeho království. Kéž se nám v síle Boží milosti daří vytvářet takovou jednotu ve vlastních církvích a společenstvích i mezi církvemi.

Zveme vás tedy k modlitbám jak v Týdnu modliteb za jednotu křesťanů, který se koná vždy od 18. do 25. ledna, tak v Aliančním týdnu, který letos bude bezprostředně předcházet a bude probíhat od 10. do 17. ledna.

Mgr. Joel Ruml
předseda ERC v ČR

Mons. František Radkovský
delegát ČBK pro ekumenismus

OBSAH

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů.....	5
Biblický text	6
Uvedení do tématu.....	8
Příprava textů pro letošní týden modliteb	11
Ekumenická bohoslužba.....	12
Biblické úvahy a modlitby na osm dní	17
Doplňující texty ze Skotska.....	25
Ekumenická situace ve Skotsku	31
Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968–2010	34
Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů.....	39

Pořadatelům Týdne modliteb za jednotu křesťanů

Celoroční snaha o jednotu

Tradičním obdobím Týdne modliteb za jednotu křesťanů jsou na severní polokouli dny 18. – 25. ledna. Tato data navrhl v r. 1908 Paul Wattson, aby spojil svátky sv. Petra a sv. Pavla a tato doba tak nesla symbolický význam. Na jižní polokouli, kde leden patří do období prázdnin, využívají církve k oslavě týdne modliteb jiné dny, např. kolem Letnic (jak zněl návrh *Hnutí pro víru a řád* v r. 1926), jež mají pro jednotu církve také symbolický význam.

Jsme si vědomi této flexibility a byli bychom rádi, kdybyste předkládaný materiál chápali jako pozvání a nacházeli si celoročně čas k vyjádření toho stupně jednoty, kterého církve již dosáhly. Je to pozvání ke společné modlitbě za plnou jednotu podle vůle Ježíše Krista.

Přizpůsobení textu

Tento materiál je nabízen s předpokladem, že bude dle možností přizpůsoben potřebám místního společenství. V takovém případě je nutné vzít v úvahu místní liturgické a bohoslužebné zvyky i celý společenský a kulturní kontext. K úpravám by se mělo přistupovat ekumenicky.

Na některých místech již existují ekumenické struktury, které mohou materiál zpracovat. Doufáme, že tam, kde dosud nejsou, poslouží právě potřeba přizpůsobení textu jako podnět pro jejich vznik.

Užívání materiálu k týdnu modliteb

- Církvím a křesťanským společenstvím, která slaví týden modliteb při společném modlitebním setkání, nabízíme řád ekumenické bohoslužby.
- Církve a křesťanská společenství mohou též předkládaný materiál začlenit do vlastních bohoslužebných textů a použít modlitby z ekumenické bohoslužby, modlitby osmi dní i další texty při svých setkáních.
- Společenství, slavící týden modliteb každodenní bohoslužbou, mohou využít materiál pro jednotlivé dny.
- Ti, kdo chtějí téma týdne modliteb využít ke studiu Bible, se mohou inspirovat biblickými texty a úvahami na jednotlivé dny. Rozhovor o textu může být shrnut v modlitbě pro příslušný den.
- Ti, kdo se modlí soukromě, mohou z materiálu čerpat pro své modlitební úmysly. Posílí se tak jejich vědomí, že při modlitbě za viditelnější jednotu Kristovy církve setrvávají ve společenství s dalšími lidmi po celém světě.

Biblický text

(L 24)¹

Prvního dne po sobotě, za časného jitra, přišly k hrobu s vonnými mastmi, které připravily.² Nalezly však kámen od hrobu odvalený.³ Vešly dovnitř, ale tělo Pána Ježíše nenašly.⁴ A jak nad tím byly bezradné, stanuli u nich dva muži v zářícím rouchu.⁵ Zachvátil je strach a sklonily tvář k zemi. Ale oni jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými?⁶ Není zde, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji,⁷ že Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí, být ukřižován a třetího dne vstát.“⁸ Tu se rozpomenuly na jeho slova,⁹ vrátily se od hrobu a oznámily všechno jedenácti učedníkům i všem ostatním.¹⁰ Byla to Marie z Magdaly, Jana a Marie Jakobova a s nimi ještě jiné, které to pověděly apoštolům.¹¹ Těm však ta slova připadala jako blouznění a nevěřili jim.¹² Petr se rozběhl k hrobu, nahlédl dovnitř a uviděl tam ležet jen plátna. Vrátil se v údivu nad tím, co se stalo.

¹³ *Téhož dne se dva z nich ubírali do vsi jménem Emaus, která je od Jeruzaléma vzdálena asi tři hodiny cesty,¹⁴ a rozmlouvali spolu o tom všem, co se událo.¹⁵ A jak to v řeči probírali, připojil se k nim sám Ježíš a šel s nimi.¹⁶ Ale něco jako by bránilo jejich očí, aby ho poznali.¹⁷ Řekl jim: „O čem to spolu cestou rozmlouváte?“ Oni zůstali stát plni zármutku.¹⁸ Jeden z nich, jménem Kleofáš, mu odpověděl: „Ty jsi asi jediný z Jeruzaléma, kdo neví, co se tam v těchto dnech stalo!“¹⁹ On se jich zeptal: „A co to bylo?“ Oni mu odpověděli: „Jak Ježíše Nazaretského, který byl prorok mocný slovem i skutkem před Bohem i přede vším lidem,²⁰ naši velekněží a členové rady vydali, aby byl odsouzen na smrt, a ukřižovali ho.²¹ A my jsme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izrael. Ale už je to dnes třetí den, co se to stalo.²² Ovšem některé z našich žen nás ohromily: Byly totiž zrána u hrobu²³ a nenalezly jeho tělo; přišly a vyprávěly, že měly i vidění andělů, kteří říkali, že je živ.²⁴ Někteří z nás pak odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy vypravovaly, jeho však neviděli.“²⁵ A on jim řekl: „Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci!²⁶ Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?“²⁷ Potom začal*

¹ Všechny biblické texty, názvy a zkratky knih i biblická vlastní jména jsou převzaty z Českého ekumenického překladu (*Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona*. Praha: Česká biblická společnost 1995).

od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma.

²⁸ Když už byli blízko vesnice, do které šli, on jako by chtěl jít dál. ²⁹ Oni však ho začali přemlouvat: „Zůstaň s námi, vždyť už je k večeru a den se schyluje.“ Vešel tedy a zůstal s nimi. ³⁰ Když byl spolu s nimi u stolu, vzal chléb, vzdal díky, lámal a rozdával jim. ³¹ Tu se jim otevřely oči a poznali ho; ale on zmizel jejich zrakům. ³² Řekli si spolu: „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“ ³³ A v tu hodinu vstali a vrátili se do Jeruzaléma; našli jedenáct učedníků a jejich druhy pohromadě. ³⁴ Ti jim řekli: „Pán byl opravdu vzkříšen a zjevil se Šimonovi.“ ³⁵ Oni pak vypravovali, co se jim stalo na cestě a jak se jim dal poznat, když lámal chléb.

³⁶ Když o tom mluvili, stál tu on sám uprostřed nich. ³⁷ Zděsili se a byli plni strachu, poněvadž se domnívali, že vidí ducha. ³⁸ Řekl jim: „Proč jste tak zmateni a proč vám takové věci přicházejí na mysl? ³⁹ Podívejte se na mé ruce a nohy: vždyť jsem to já. Dotkněte se mne a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jako to vidíte na mně.“ ⁴⁰ To řekl a ukázal jim ruce a nohy. ⁴¹ Když tomu pro samou radost nemohli uvěřit a jen se divili, řekl jim: „Máte tu něco k jídlu?“ ⁴² Podali mu kus pečené ryby. ⁴³ Vzal si a pojedl před nimi.

⁴⁴ Řekl jim: „To jsem měl na mysli, když jsem byl ještě s vámi a říkal vám, že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech.“

⁴⁵ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. ⁴⁶ Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; ⁴⁷ v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. ⁴⁸ Vy jste toho svědky. ⁴⁹ Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec; zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“

⁵⁰ Potom je vyvedl až k Betanii, zvedl ruce a požehnal jim; ⁵¹ a když jim žehnal, vzdálil se od nich a byl nesen do nebe. ⁵² Oni před ním padli na kolena; potom se s velikou radostí navrátili do Jeruzaléma, ⁵³ byli stále v chrámě a chválili Boha.

Uvedení do tématu

Smíření mezi křesťany probíhalo v uplynulém století mnoha různými způsoby. Duchovní ekumenismus ukázal na to, jak je pro sjednocení křesťanů důležitá modlitba. Značná energie byla vložena do teologického bádání, což vedlo k množství teologických shod. Praktická spolupráce církví v oblasti sociální dala vzniknout mnoha plodným iniciativám. Vedle těchto významných úspěchů měla vždy své důležité místo i otázka misíí. Dokonce panuje obecná shoda v tom, že Světová misijní konference, která se konala r. 1910 v Edinburghu, znamenala počátek moderního ekumenického hnutí.

Misie a jednota

Přirozeně ne každý spojuje misijní úsilí s touhou po jednotě křesťanů. Skutečně je třeba, aby misijní působení doprovázelo úsilí o jednotu? Skrze křest již tvoříme jedno tělo a jsme povoláni, abychom žili ve společenství. Bůh z nás učinil bratry a sestry v Kristu. Není právě tato skutečnost tím základním svědectvím, které jsme povoláni vydávat?

To, že otázka jednoty křesťanů byla v historii častokrát vznášena nejprve misionáři, má své praktické důvody. Konfrontování nesmírným nedostatkem lidských i materiálních prostředků se tak jednoduše chtěli vyhnout zbytečnému soutěžení. Rozdělili si území, které mělo být evangelizováno, a občas se i pokusili postoupit od paralelně provozovaných aktivit k podpoře společných projektů. Misionáři z různých církví tak například spojovali síly při překládání Bible a tato spolupráce ve službě Božím slovu vedla k úvahám nad rozdělením mezi křesťany.

Aniž bychom popírali, že mezi misionáři z různých církví panovala i rivalita, musíme připustit, že tragédii, jakou rozdělení křesťanů představuje, pochopili jako první právě ti, kdo působili v misiích. Evropa si na rozdělení církví zvykla, ale pro misionáře, hlásající evangelium lidem, kteří o Kristu do té doby nic nevěděli, představovala nejednota hrozivý skandál. Samozřejmě že nejrůznější rozdíly mezi církvemi mají své teologické důvody, byly však poznamenány i kontextem (historickým, politickým, intelektuálním...), ve kterém se zrodily. Lze ospravedlnit, že by tato rozdělení byla předávána i lidem, kteří Krista teprve objevují?

Již krátce po svém založení tak mohly nové místní církve jen těžko přehlédnout rozpor mezi poselstvím lásky, kterou chtěly žít, a reálným rozdělením Kristových učedníků. Jak mohou smíření nabídnuté v Ježíši Kristu pochopit ostatní lidé, když se pokřtění navzájem ignorují nebo spolu zápasí? Jak by skupina křesťanů, která žije ve vzájemném nepřátelství, mohla věrohodně hlásat jednoho Pána, jednu víru a jeden křest?

Účastníci edinburské konference v roce 1910 se tedy museli věnovat i otázkám ekumenismu.

Misijní konference v Edinburghu roku 1910

Ve skotském hlavním městě se v létě roku 1910 setkali oficiální delegáti misijních společností pocházejících z různých odnoží protestantismu a anglikanismu spolu s pravoslavným hostem. Konference neměla činit žádná rozhodnutí a její cíl spočíval v prosté pomoci misionářům, aby utvářeli ducha jednoty a koordinovali svou práci.

Přítomni byli pouze ti misionáři, kteří hlásali evangelium na nových místech, kde lidé Krista ještě neznali. Pozvány tedy nebyly misijní společnosti pracující v Latinské Americe a na Blízkém Východě, neboť zde již dlouho předtím působila katolická církev a církve pravoslavné.

V roce 1910 se církevní prostředí Skotska začínalo proměňovat a s tím se zvýšil i význam jak římskokatolické církve, tak církví episkopálních. Za místo setkávání byl pro své živé intelektuální a kulturní prostředí zvolen Edinburgh a této volbě napomohl i věhlas místních teologů a církevních představitelů. Skotské protestantské církve byly též velmi aktivní v misijním působení a dobré jméno si získaly i tím, že věnovaly pozornost místním kulturám.

Současná situace křesťanských církví ve Skotsku

Je tedy přirozené, že pořadatelé Týdne modliteb za jednotu křesťanů – *Komise pro víru a řád a Papežská rada pro jednotu křesťanů* – vybídli skotské církve, aby zároveň s organizací výroční konference na téma „Svědectví o Kristu v dnešní době“ připravily také materiál pro letošní týden modliteb a připomenuly tak tento významný milník v dějinách ekumenického hnutí. Církve souhlasily a jako téma si zvolily verš „Vy jste toho svědky“ (L 24,48).

Biblické téma: Vy jste toho svědky

V ekumenickém hnutí se často zamýšlíme nad poslední promluvou, kterou Ježíš k učedníkům vedl před svou smrtí. V tomto odkazu se zdůrazňuje důležitost jednoty Kristových následovníků těmito slovy: „Aby všichni byli jedno... aby tak svět uvěřil“ (J 17,21).

Skotské církve letos zvolily úryvek jiný a pozvaly nás tak k naslouchání poslední Kristovy promluvy před jeho nanebevstoupením: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem. Vy jste toho svědky“ (L 24,46-48). Právě nad těmito Ježíšovými závěrečnými slovy se budeme každý den zamýšlet.

Během Týdne modliteb za jednotu křesťanů v roce 2010 jsme pozváni, abychom věnovali pozornost celé 24. kapitole Lukášova evangelia. Ať už jsou to vystrašené ženy u hrobu, dva skleslí učedníci na cestě do Emaus nebo jedenáct apoštolů zmítajících se v pochybnostech a strachu, všichni ti, kdo se setkali se vzkříšeným Kristem, byli posláni svědčit: „Vy jste toho svědky.“ Od Krista toto poslání dostává i církev a nikdo si je nemůže přivlastnit sám pro sebe, náleží jen společenství těch, kdo byli smířeni s Bohem a v Bohu a kdo svědčí o moci spasení v Ježíši Kristu.

Tušíme, že Marie Magdalská, Petr nebo dva emauzští učedníci nebudou svědčit stejným způsobem. Jádrem svědectví každého z nich však bude Ježíšovo vítězství nad smrtí. Osobní setkání se Zmrtvýchvstalým radikálně proměnilo jejich životy a všichni dostávají – každý však ve své jedinečnosti – stejný závazek: „Vy jste toho svědky.“ Ve svých vyprávěních budou zdůrazňovat odlišné věci, někdy mezi nimi vzniknou i rozpory a neshody v tom, co víra v Krista obnáší, ale všichni budou usilovně hlásat radostnou zvěst.

Texty pro osm dní

Během Týdne modliteb za jednotu křesťanů v roce 2010 budeme každý den uvažovat nad 24. kapitolou Lukášova evangelia a zvláště nad otázkami, které zde zaznívají: Ježíšovými otázkami učedníkům a otázkami učedníků Ježíšovi.

Každá z nich nám objasňuje některý ze způsobů, jak vydávat svědectví o Zmrtvýchvstalém. Každá z nich nás zve, abychom přemýšleli o rozdělení církve a o tom, jak konkrétně je můžeme napravovat. Jsme toho svědky a musíme svědčit ještě lépe. Jak toho ale dosáhnout? Tím, že budeme:

- chválit toho, který nám dává dar života a vzkříšení (první den),

- poznávat, jakým způsobem lze příběh své víry předávat druhým lidem (druhý den),
- rozpoznávat Boží působení ve svém životě (třetí den),
- vzdávat díky za obdrženou víru (čtvrtý den),
- vyznávat Kristovo vítězství nad utrpením (pátý den),
- usilovat o stále větší věrnost Božímu slovu (šestý den),
- růst ve víře, naději a lásce (sedmý den),
- poskytovat pohostinství a učit se je přijímat (osmý den).

Neodpovídalo by snad naše svědectví mnohem lépe Kristovu evangeliu, kdybychom o každém z těchto vyjmenovaných bodů svědčili společně?

Edinburgh 2010

Výročí misijní konference, která v tomto městě proběhla před sto lety, se bude slavit v červnu roku 2010 (viz www.edinburgh2010.org). Pořadatelé si přejí, aby se toto setkání stalo příležitostí k díkůvzdání za pokrok, který Bůh v oblasti misí umožnil. Významné místo věnují organizátoři též modlitbě, aby Kristu předložili svědectví, které církve budou muset společně vydat během 21. století.

Setkání má však nabídnout také prostor k tomu, aby se o své pohledy rozdělili jak ti, kdo dlouhá léta působí přímo na poli misí, tak zástupci novodobějších směrů. O misijních praktikách svých společenství budou moci diskutovat členové různých církevních tradic.

Od roku 1910 se svět velmi změnil a misijní poslání je třeba nově promýšlet. Sekularizace a odkřesťanštění, nové způsoby komunikace, vztahy mezi různými církvemi, mezináboženský dialog... Existuje mnoho věcí, o kterých je třeba hovořit. Ačkoliv většina Kristových učedníků uznává, že musí o svém Pánu vydávat svědectví, na konkrétní podobě dnešního misijního působení se shodnou jen stěží. V rámci jednotlivých církví probíhají na toto téma horlivé diskuze. Nebylo by užitečné, kdyby se jich účastnily všechny církve dohromady?

1910... 2010: Všem křesťanům leží na srdci stejně naléhavý úkol: pro lidstvo poznamenané rozdělením není evangelium luxusem, je však třeba je hlásat svornými hlasy.

Všichni, kdo v srdci chovají nenávisť, mohou v Kristu najít cestu ke smíření. V Kristu mohou rozdělení nalézt radost z bratrského života... Vy jste toho svědky.

Příprava textů pro letošní týden modliteb

Počáteční práce na přípravě této brožury vykonala skotská ekumenická skupina, kterou na žádost *Konference katolických biskupů* sestavila „*Společná akce skotských církví*“ (Action of Churches Together in Scotland, ACTS). Zvláště chceme poděkovat všem lidem, kteří k práci přispěli. Jsou to:

- pan Andrew Barr (*Skotská episkopální církev*)
- mjr. Alan Dixon (*Armáda spásy*)
- Rev. Carol Ford (*Skotská církev*)
- P. Willie McFadden (*Římskokatolická církev*)
- Rev. Lindsay Sanderson (ACTS, *Sjednocená reformovaná církev*)

Navržený text byl dokončen během setkání mezinárodní přípravné komise, kterou jmenovaly *Komise pro víru a řád Světové rady církví* a *Papežská rada pro jednotu křesťanů*. Setkání proběhlo ve skotském katolickém semináři Scotus College v Glasgow. Svou vděčnost chceme vyjádřit především rektorovi semináře P. Williamu McFaddenovi, dále seminaristům a celému personálu za jejich vřelé přijetí, pohotovost a modlitby, kterými naši práci doprovázeli. Zvláštní díky si konečně zaslouží i Rev. Lindsay Sanderson (tajemník generálního sekretáře ACTS) za to, že spolu s P. McFaddenem celý text prošli, za čas věnovaný společné modlitbě a diskuzi se zástupci různých křesťanských církví ve Skotsku i za celkovou přípravu setkání.

Ekumenická bohoslužba

Téma pro Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2010 zní „Vy jste toho svědky“. Bylo převzato z 24. kapitoly Lukášova evangelia, která je klíčovým textem celé bohoslužby. Toto téma si zároveň skotští křesťané zvolili pro oslavy stého výročí edinburské misijní konference.

Její účastníci si v roce 1910 vyslechli prorocké svědectví o tom, že rozdělení křesťanů oslabuje nejen účinek misijního působení, ale i církev, tělo Kristovo, a její poslání.

V roce 2010 vyzývají skotští křesťané všechna ekumenická shromáždění, aby si přečetla celou tuto kapitolu z Lukáše a jí povzbuzena mohla hlásat, vzdávat díky, přimlouvat se a oslavovat, že my všichni jsme posláni, abychom vydávali svědectví evangeliu. Tak lze ve vzkříšení Krista rozpoznat zdroj jednoty církve i jednoty misijního poslání, pochopit hluboký vztah mezi misiemi a jednotou a uvědomit si neustálou potřebu o tuto jednotu pečovat.

Právě tento dvojitý požadavek evangelizace a ekumenismu průkopníci ekumenického hnutí ve 20. století tak věrně, neúnavně a srozumitelně hlásali.

Řád bohoslužby

Řád bohoslužby je záměrně velmi jednoduchý, aby jej místní společenství mohla přizpůsobit svým podmínkám a křesťané různých tradic se tak mohli bez problémů scházet ke společné modlitbě a přitom respektovali své odlišnosti. Kteroukoliv část bohoslužby je možné rozšířit. Jednoduchá struktura – zahájení, bohoslužba slova, přímlyvy a vyslání – umožňuje, aby předložený materiál využila i shromáždění, která upřednostňují volnější formy chval a spontánních modliteb.

I.) Zahájení

Vstupní zpěv. Za zpěvu písně se přináší Bible nebo kniha evangelií a podle místního zvyku se položí na pultík, na stůl či na oltář.

V *úvodních slovech* předsedající přivítá celé shromáždění i představitele různých církví, kteří bohoslužbu slaví spolu s ním.

Shromáždění je poté vyzváno, aby vzdávalo díky Bohu za vzkříšení jeho Syna Ježíše Krista a prosilo o dar Ducha svatého k obnově křesťanského misijního poslání a jednoty v duchu edinburského setkání roku 1910 (viz též všeobecný úvod a předchozí odstavce).

Vstupní modlitbu je též možno vybrat z doplňujících textů.

II.) Bohoslužba slova – čtení L 24

Zpěv před evangeliem. Je možné jej vybrat z mnoha textů: hymny vzkříšenému Kristu, Gloria, Aleluja v některé rozvinutější podobě, velikonoční responsoriální žalm nebo takový zpěv, který připomíná vyslání těch, kdo byli svědky zmrtvýchvstání.

Pro *čtení evangelia* se vše doporučuje celá 24. kapitola Lukášova evangelia. Může ji číst jedna osoba nebo více lektorů podle těchto rolí: vypravěč, Kristus, andělé, emauzští učedníci a jeruzalémští učedníci.

Ve 34. verši je možný dialog se shromážděním:

Lektor: Pán byl opravdu vzkříšen a zjevil se Šimonovi.

Shromáždění: Skutečně byl vzkříšen, Kristus vpravdě vstal z mrtvých. Aleluja!

Případně je možné zpívat tento verš chvály mezi třemi oddíly textu: *Velikonoční zpráva u hrobu* (vv. 1-12), *Zjevení na cestě do Emaus* (vv. 13-35) a *Zjevení jedenácti v Jeruzalémě* (vv. 36-53). Je možné použít i projevy radosti a chvály, např. potlesk při každém zjevení Zmrtvýchvstalého, jak se to děje v chaldejské církvi.

Zvláště při bohoslužbě s dětmi nebo mladými lidmi lze použít i některé dramatické prvky, např. pantomimu. Je též možné využít ikon, obrázků, videa...

Před kázáním i po něm může být dán prostor pro zpěv, hudební vystoupení a chvíli ticha k zamyšlení.

III.) Díkůvzdání a přímluvy

Texty se inspiřují materiálem pro jednotlivé dny modlitebního oktávu. Vyzývají jméno Páně a oslavují Boží štědrost a péči o nás, jak je zjevil v Ježíši Kristu. Spojují v sobě přímluvy s prosbou, aby Bůh požehnal svědkům ve službě evangelia, které spojuje jedna víra a jeden křest, společné svědectví o církvi, jejíž naděje je nerozdělená.

IV.) Vyslání

Jako modlitba odevzdání se byla zvolena modlitba skotských křesťanů. Vyjadřuje naši touhu po Božím požehnání pro čas nynější i budoucí, pro ekumenické hnutí i evangelizaci. Kéž zvláště v roce nového edinburského odhodlání zaslechnou naše modlitební shromáždění silněji než kdy jindy povolání k evangelizaci v jednotě: „Ať jsme všichni jedno, aby tak svět uvěřil.“ Kéž je naše odpověď na Kristovu výzvu vydávat svědectví o jeho vzkříšení stále rozhodnější.

Použití materiálu k týdnu modliteb v jiných případech

Předkládanou bohoslužbu lze využít také pro společnou oslavu Velikonoc v roce 2010 nebo v těch letech, kdy je všichni křesťané slaví společně (4. dubna 2010, 24. dubna 2011, 20. dubna 2014, 16. dubna 2017). Materiál je možné použít také pro bohoslužby v místních shromážděních.

ŘÁD BOHOSLUŽBY

P: předsedající, V: všichni

I.) Zahájení

Zpěv

Úvodní dialog

P: Je jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni.

V: Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.

P: Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých; v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem.

V: My jsme toho svědky.

Přivítání

Vstupní modlitba

Vzkříšený Kriste,

na cestě do Emaus ses přidružil k učedníkům.

Bud' i po našem boku na cestě víry,

na všech životních cestách i při setkáních s druhými.

Dej, abychom se do nich uměli vcítit,

přijímali je a naslouchali jejich životním příběhům.

Rozněť v nás touhu hlásat tvé slovo –

kéž nás osvítlí a zapálí naše srdce, abychom mu vydávali svědectví.

Tvůj svatý Duch kéž nás učí vykládat Písma

a otevírá naše oči, abychom tě poznávali.

Daruj nám též odvahu stát se zranitelnými,

ať tě naši bratři a sestry poznávají v nás

a my abychom tě poznávali v nich.

Amen.

II.) Bohoslužba slova

Zpěv před evangeliem

Evangelium: L 24

Kázání

Zpěv

Pozdravení pokoje

P: Ježíš řekl svým učedníkům: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám.“ Nehleď tedy na naše hříchy, ale na víru své církve, a podle své vůle ji naplňuj pokojem a ved' k jednotě. Neboť ty žiješ a kraluješ s Bohem Otcem a Duchem svatým na věky věků.

V: Amen.

P: Pokoj Páně ať zůstává vždycky s vámi.

V: I s tebou.

Nebo:

P: Pokoj Páně ať zůstává vždycky s vámi.

V: Vzkříšený Kristus je skutečně mezi námi.

Nebo:

P: Kristus vstal z mrtvých.

V: Vpravdě vstal z mrtvých! Aleluja.

Nicejsko-cařihradské vyznání víry (bez filioque)

Sbírka a zpěv

III.) Přímluvy

Bože Stvořiteli a Spasiteli, chválíme tě za všechna naše společenství, která chtějí slovem i skutkem vyznat svou víru ve zmrtvýchvstalého Krista, který dává život.

Dej, ať pokračujeme v ekumenickém úsilí a sjednocujeme se tak při díkůvzdání za dar stvoření i při společných činech na obranu života.

Kyrie eleison (nebo jiná vhodná odpověď)

Bože, který ses nám dal poznat v našem příběhu; vzdáváme ti díky za to, že jsi s námi a že nám tvůj Syn zjevil tvou lásku a slávu.

Ved' kroky všech, kdo vydávají svědectví evangeliu a usilují o dokonalou jednotu, když pozorně a trpělivě vnímají lidskou kulturu a dějiny.

Kyrie eleison

Bože, ty nás nikdy neopouštíš; vzdáváme ti díky za zkušenost, kterou se zmrtvýchvstalým Kristem učinili dva učedníci putující do Emaus.

Dej, abychom Kristovu přítomnost zakoušeli na své cestě i my. Zapal naše srdce a otevři rozum, abychom v síle jeho zmrtvýchvstání svědčili o tvé přítomnosti.

Kyrie eleison

Bože, od tebe pochází všechny dobré dary; vzdáváme ti díky za to, že již od počátku věků, z pokolení do pokolení neustále probouzíš zástupy svědků, kteří předávají apoštolskou víru (sv. Niniana, sv. Kolumbu... *každé shromáždění zde může jmenovat své významné hlasatele evangelia a mučedníky*).

Prosíme tě, abychom zůstali věrni víře, která nám byla svěřena, a společně hledali nové způsoby hlásání evangelia.

Kyrie eleison

Slitovný Bože, vzdáváme ti díky za to, že jsi křížem svého Syna smířil se sebou svět.

Posiluj naši víru, abychom my sami i každé naše církevní společenství dokázali jednat podle Kristova příkladu a s účinnou pomocí byli nablízku lidem v jejich životech, utrpení i smrti.

Kyrie eleison

Bože, vkládáme do tebe svou naději a chválíme tě pro Ježíšův slib: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“

Ty vidíš všechny pochyby, které na cestě k jednotě křesťanů svazují naše srdce. Dej nám odvahu, abychom po vzoru průkopníků ekumenismu z edinburské konference roku 1910 společně odhodili všechny obavy, a osviť nás, abychom v roce 2010 s novou důvěrou vykročili po stezce směrem k naplnění tvé vůle.

Modlitba Páně

IV.) Vyslání

Modlitba odevzdání se

P: Modleme se.

V: Přiveď nás z míst, kde se nacházíme, tam, kde nás chceš mít, učiň z nás nejen pouhé strážce odkazu, ale živá znamení tvého přicházejícího království.

Rozněť v nás vášnivou touhu po spravedlnosti a pokoji mezi všemi lidmi, naplň nás vírou, nadějí a láskou, které tvoří jádro evangelia, a mocí Ducha svatého dej, ať jsme jedno, aby svět uvěřil, že tvé jméno může být i v našem národě uctíváno, aby se církev stávala tvým tělem, které může účinně působit. Chceme tě milovat, sloužit ti a následovat tě jako poutníci a ne jako cizinci.

(převzato z inaugurační bohoslužby „Společné akce skotských církví“)

Požehnání

P: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství svatého Ducha ať je s vámi se všemi.

V: I s tebou.

Nebo:

P: Ať vás obdaří pokojem Pán, který světlem zvítězil nad temnotou.

Ať vás obdaří pokojem Pán, který životem zvítězil nad smrtí.

Ať vás obdaří pokojem Pán, který láskou zvítězil nad samotou.

Nebo jiné požehnání.

Propuštění lidu

P: Vzkříšený Kristus nám dnes říká: „Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“

V: Amen.

P: Slyšeli jsme radostnou zvěst o Kristově zmrtvýchvstání: „My jsme toho svědky.“ Jděme tedy v pokoji Kristově. Aleluja!

V: Bohu díky. Amen, aleluja!

Závěrečný zpěv

Biblické úvahy a modlitby na osm dní

První den: Svědectví skrze oslavu života

„Proč hledáte živého mezi mrtvými?“ (L 24,5)

Gn 1,1.26-31	„Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré.“
Ž 104,1-24	„Jak nesčetná jsou tvá díla, Hospodine!“
1 K 15,12-20	„Není-li vzkříšení z mrtvých, nebyl vzkříšen ani Kristus.“
L 24,1-5	„Proč hledáte živého mezi mrtvými?“

Komentář

Naše úsilí o jednotu křesťanů je pevně zakořeněno ve společném přesvědčení, že ve zmrtvýchvstání Ježíše Krista neoslavujeme jen život, který jsme dostali od Boha, ale i život nový, který nám dává Ježíš skrze své konečné a trvalé vítězství nad smrtí. Během společných setkání v tomto Týdnu modliteb za jednotu křesťanů svědčíme o společné víře, když pečujeme o život všech. Život je Božím darem, a když jej chráníme a oslavujeme, vydáváme tím svědectví tomu, jehož štědrá láska nás k životu přivedla.

Čtení z knihy Genesis nám připomíná tvořivou Boží moc a sílu. Právě tuto moc a sílu zakusil při setkání s Ježíšovým vzkříšením svatý Pavel. Vybízí proto obyvatele Korintu, aby zcela důvěřovali zmrtvýchvstalému Pánu a jeho nabídce nového života. Toto téma rozvíjí i žalm, když hlásá slávu Božího stvoření. Úryvek z evangelia nás vybízí, abychom hledali nový život i tváří v tvář kultuře smrti, kterou nám dnes svět často předkládá. Povzbuzuje nás, abychom důvěřovali Ježíšově moci a zakusili tak život a uzdravení.

Děkujeme dnes Bohu za všechno, co nám zjevuje jeho lásku k nám: za celé stvoření, za bratry a sestry po celém světě, za společenství v lásce, za odpuštění a uzdravení i za věčný život.

Modlitba

Bože, náš Stvořiteli, chválíme tě za všechny, kdo slovy i činy vydávají svědectví o své víře. Žijeme-li naplno svůj život, nacházíme tvou milující přítomnost ve všech okamžicích, jež nám nabízíš. Tvůrce všeho živého, kéž nás společná oslava života sjednocuje ke tvé chvále.

Otázky k zamyšlení

1. Nakolik je tvé vlastní svědectví i svědectví tvé církve oslavou života?
2. Mohou ostatní lidé z tvého svědectví poznat, že Kristus byl vzkříšen z mrtvých?
3. Jaké oblasti růstu nacházíš ve svém životě?
4. Měly by se církve kvůli novému ekumenickému uvědomění vzdát některých minulých postojů, na nichž dosud lpí?

Druhý den: Svědectví skrze sdílení příběhu

„O čem to spolu cestou rozmlouváte?“ (L 24,17)

Jr 1,4-8 „Všude, kam tě pošlu, půjdeš.“

Ž 98 „Zpívejte Hospodinu píseň novou.“

Sk 14,21-23 „Všude posilovali učedníky.“

L 24,13-17a „O čem to spolu cestou rozmlouváte?“

Komentář

Sdílení vlastního příběhu je účinným způsobem, jak lze svědčit o víře v Boha. Nasloucháme-li druhému pozorně a s respektem, můžeme se v něm setkat s Bohem.

Čtení z proroka Jeremjáše nám předkládá působivé svědectví o Božím povolání proroka. Ten se má dělit o to, co obdržel, a pomoci tak lidem, aby Boží slovo zaslechli a žili. Stejně povolání hlásat Boží slovo zakusili i učedníci v prvotní církvi, jak o tom hovoří čtení ze Skutků apoštolských. Žalm nám pak umožňuje, abychom Bohu zpívali chvály a vzdávali díky. Úryvek z evangelia konečně představuje Ježíše, jak dává prozřít naší slepotě a zahání pocit rozčarování. Pomáhá nám, abychom svému příběhu porozuměli v rámci jediného, rozvíjejícího se Božího plánu.

Během tohoto týdne modliteb nasloucháme příběhům víry jiných křesťanů, abychom se s Bohem setkali v kterémkoli ze způsobů, jimiž se nám zjevuje. Sdílet se s ostatními můžeme i skrze virtuální realitu moderních technologií. Tyto prostředky nám pomáhají, abychom s druhými komunikovali intenzivněji a vytvářeli tak širší a obsáhlejší společenství, než jaké může vzniknout při skutečném fyzickém setkání.

Nasloucháme-li pozorně, rosteme ve víře a lásce a navzdory odlišnostem v našem osobním i společném svědectví zjišťujeme, že jsme všichni součástí jednoho příběhu Boží lásky, která nám byla zjevena v Ježíši Kristu.

Modlitba

Bože, Králi dějin, děkujeme ti za všechny, kdo se s námi dělí o svůj příběh víry a vydávají tak svědectví o tvé přítomnosti v jejich životech. Chválíme tě za rozmanitost našich životů i životů našich církví. Pozorujeme, jak se v nich rozvíjí jediný příběh Ježíše Krista, a prosíme, abychom dokázali víru odvážně a přesvědčivě předávat všem lidem, které potkáváme, a šířit tak poselství tvého slova.

Otázky k zamyšlení

1. Roznášíš mezi lidmi evangelium, nebo jen plané řeči?
2. Jsi ty sám nebo tvá církev otevřen(a) příběhům druhých?
3. Jsi připraven(a) sdílet s druhými lidmi svůj příběh víry a svědčit tak o Boží přítomnosti ve své osobní zkušenosti života a smrti?
4. Uvědomuješ si, jak veliký potenciál dobra se dnes církvi nabízí v moderních komunikačních technologiích?

Třetí den: Svědectví skrze vědomí Boží přítomnosti

„Ty jsi asi jediný z Jeruzaléma, kdo neví, co se tam v těchto dnech stalo!“ (L 24,18)

1 S 3,1-10	„Mluv, Hospodine, tvůj služebník slyší.“
Ž 23	„Hospodin je můj pastýř.“
Sk 8,26-40	„Filip mu zvěstoval Ježíše.“
L 24,13-19a	„Něco jako by bránilo jejich očím, aby ho poznali.“

Komentář

Růst ve víře je složitý proces. Mnozí lidé vedou v našem dnešním světě rušný život pod tlakem a odpovědností. Snadno tak promeškají Boží lásku zjevující se v naší každodennosti. Čím větším množstvím tlaků a aktivit se obklopíme, tím snáze přehlédneme to, co ve skutečnosti máme přímo před očima. Tak jako dva učedníci z evangelního úryvku si někdy myslíme, že známe skutečnost, a chceme svůj pohled vysvětlit druhým, přestože o celé pravdě nemáme ponětí. Jsme pozváni, abychom v dnešním světě vnímali Boha i v takových událostech, kde je jeho přítomnost překvapující a nepravděpodobná.

Ve čtení ze Starého zákona slyšíme o tom, jak Bůh povolává Samuela a zve jej k tomu, aby vydával svědectví. Samuel nejprve musí toto slovo zaslechnout a k tomu je třeba otevřené vnímavosti a ochoty Bohu naslouchat. Stejnou touhu zaslechnout Boží slovo zakoušejí i Filip a Etiopan z úryvku ze Skutků. Svědčí o své víře, když v pravý okamžik dělají to, co se od nich očekává. Pozorně naslouchají a posleze podle toho reagují. Žalm o Dobrém Pastýři pak odráží tichou důvěru toho, kdo si je vědom něžné péče Boha, jenž shromažďuje své stádo a vede je k zeleným pastvinám.

Během týdne modliteb za jednotu usilujeme o to, abychom Boha vnímali ve svých každodenních událostech. Setkáváme se se známými lidmi i s cizinci, v těchto setkáních se učíme z jejich duchovní zkušenosti, a objevujeme tak nové pohledy na Boží skutečnost. Toto vědomí Boží přítomnosti nás zavazuje k úsilí o jednotu křesťanů.

Modlitba

Pane Ježíši, Dobrý Pastýři, setkáváš se s námi a provázíš nás každý den našeho života. Prosíme tě o milost, abychom vnímali vše, co pro nás děláš. Prosíme tě, abys nás připravil a otevřel všemu, co nám nabízíš, a přivedl nás všechny do jednoho ovčince.

Otázky k zamyšlení

1. Kdy jsi vnímal(a) Boží přítomnost ve svém životě?
2. Vnímáš radostné i tragické události ve světě a způsoby, jak mohou naše církve společně pomáhat?
3. Stačí o těchto věcech vědět, nebo je možné udělat víc, abys svědčil(a) o své víře?
4. Jak se snažíš vnímat Boha, když jeho přítomnost neodpovídá tvým očekáváním?

Čtvrtý den: Svědectví skrze oslavu přijaté víry

„‘A co to bylo?’ Oni mu odpověděli: ‘Jak Ježíš Nazaretského...’“ (L 24,19)

Dt 6,3-9	„Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný.“
Ž 34	„Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase.“
Sk 4,32-35	„Jedné mysli a jednoho srdce.“
L 24,17-21	„A my jsme doufali...“

Komentář

Jsme vázáni nesmírným dluhem vděčnosti k těm, jejichž víra položila základy našeho dnešního křesťanského života. Svými modlitbami, svědectvím a klaněním se Bohu umožnily zástupy mužů a žen, aby se víra předávala dalším generacím. Dějiny křesťanství ve Skotsku jsou skutečně impozantní: patří do nich sv. Ninian ve 4. století, sv. Kolumba v 6. století a množství keltských světců, jejichž víra byla zakořeněna v lásce k Bohu a v úžasu nad jeho stvořením. Víra skotského lidu hrála též velmi významnou úlohu v 16. století při šíření reformace a tento duch ji provází dodnes.

Dnešní čtení dokládá, že společenství víry potřebuje při šíření Božího slova podporu. Úryvek z Deuteronomia nám předkládá nádhernou modlitbu našich židovských bratří a sester, kteří těmito slovy každý den chválí Boha. Žalm nás vyzývá, abychom chválou za to, co jsme jako věřící obdrželi, vydávali svědectví o své víře a projevovali ji tak skrze oslavu a díkyvdání. Text ze Skutků apoštolských představuje společenství sjednocené ve víře a lásce. Evangelní úryvek pak ukazuje Ježíše jako střed toho, co jsme ve víře obdrželi.

Když se v tomto týdnu spojujeme k modlitbám za jednotu se svými křesťanskými bratry a sestrami, vítáme bohatou různorodost našeho křesťanského dědictví a modlíme se, aby nás vědomí společného odkazu ještě blížeji sjednocovalo na cestě víry.

Modlitba

Pane, náš Bože, vzdáváme ti díky za všechny, kdo nám předali radostnou zvěst a položili tak pevné základy naší dnešní víry. Prosíme tě, abychom i my dokázali společně svědčit o své víře a přivedli tak druhé lidi k tomu, aby tě poznali a vkládali svou naději do pravdy o spáse, která se v Ježíši Kristu nabízí celému světu.

Otázky k zamyšlení

1. Kdo inspiroval tvou víru?
2. Jaké aspekty víry tě inspirují v každodenním životě?
3. Jaké věci z toho, co ses naučil(a), považuješ za nejdůležitější?
4. Jakým způsobem vnímáš, že v tobě Bůh působí při předávání víry dalším generacím?

Pátý den: Svědectví skrze utrpení

„Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?“ (L 24,26)

Iz 50,5-9	„Blízko je ten, jenž mi zjedná spravedlnost.“
Ž 124	„Naše pomoc je ve jménu Hospodina.“
Ř 8,35-39	„Láska Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“
L 24,25-27	„Vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma.“

Komentář

Dvě události, ke kterým v uplynutých letech došlo ve Skotsku, postavily tuto malou zemi do středu pozornosti světových médií. Bombový útok na letadlo nad Lockerbie a masakr dětí ve škole v Dunblane upozornily na národ, který si bude navždy připomínat nesmírné ztráty na životech. Tyto dvě události způsobily mnoha lidem utrpení a nepředstavitelnou bolest a jejich důsledky se šířily i za hranice obou míst. V děsivé katastrofě zahynuli nevinní lidé.

O utrpení hovoří v dnešním čtení i prorok Izajáš a připomíná tak, že Bůh se nikdy nesmíří s pohledem na trpící lidstvo. Jako odpověď hlásá žalm, že věřící mají chovat důvěru ke svému Spasiteli. List Římanům zase utvrzuje v tom, že láska je vždy nejsilnější a že utrpení a bolest nemohou nikdy zvítězit. Kristus totiž, dříve než světu nabídl vzkříšení, podstoupil strašlivou smrt a vstoupil do temnot hrobu, aby tak byl s námi i v nejtemnějších hlubinách.

Křesťané usilující o jednotu projevují podle vzoru svého Pána solidaritu se všemi, kdo se musí v životě vyrovnávat s utrpením. Vyznávají, že láska je silnější než smrt a že právě z nejhlubšího ponížení v hrobě povstalo lidstvo jako nové slunce vzkříšení, nepřeslechnutelná zvěst o životě, odpuštění a nesmrtnosti.

Modlitba

Bože, náš Otče, shlédni na situace, ve kterých se nalzáme, na chudobu, utrpení, hřích a smrt. Odpuť nám, prosíme, uzdrav nás, potěšuj a podporuj nás ve všech našich zkouškách. Vzdáváme ti díky za všechny lidi, kteří i uprostřed soužení dokážou vidět světlo. Kéž nás tvůj božský Duch učí poznávat, jak nesmírné je tvé slitování, a pomáhá nám, abychom dokázali stát po boku svých zkoušených bratří a sester. Kéž nás naplní tvé požehnání, abychom dokázali v jednotě hlásat a předávat světu poselství o vítězství tvého Syna, který žije a kraluje na věky věků.

Otázky k zamyšlení

1. Jak můžeš projevovat empatii těm, kdo trpí a procházejí obtížemi?
2. Jak ti utrpení, kterým jsi v životě prošel/prošla, pomohlo růst v moudrosti a porozumění?
3. Jak se snažíš žít solidaritu s lidmi, kteří v našem světě zakoušejí utrpení, útlak a chudobu, a jaká je tvá vlastní zkušenost těchto situací?
4. Jakým způsobem vydáváš svědectví o milosrdenství Božím a o naději, kterou nalézáš v Kristově kříži?

Šestý den: Svědectví skrze věrnost Písmu

„Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“ (L 24,32)

Iz 55,10-11	„Slovo, které vychází z mých úst, se nevrátí ke mně s prázdnou.“
Ž 119,17-40	„Otevři mi oči, ať mám na zřeteli divy ze Zákona tvého.“
2 Tm 3,14-17	„Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha.“
L 24,28-35	„Ježíš otvírá Písma svým učedníkům.“

Komentář

Křesťané se s Božím slovem setkávají zvláštním způsobem při čtení Písma svatého a při slavení svátostí. Když pozorně naslouchají slovům Písma a s modlitbou čtou biblické knihy, otevírají srdce a mysl samotnému Božímu slovu. Ježíš svým učedníkům slíbil, že pošle Ducha svatého, který jim dá porozumět Božímu slovu a uvede je do veškeré pravdy.

V dějinách byli křesťané ve způsobech, jakými číst a chápat Boží slovo, rozdělení. Bibli často používali na podporu neshod, místo aby usilovali o smíření. V současnosti však našťestí Písmo svaté křesťany usilující o jednotu sbližuje a společné biblické studium se stalo hlavním prostředkem tohoto sbližování. Společné úsilí křesťanů, které si během týdne modliteb připomínáme, je pevně zakořeněno ve společném naslouchání Božímu slovu a ve snaze dobře mu porozumět a žít je.

Prorok Izajáš nám připomíná, že Boží slovo, které se hlásá důrazně, skutečně účinně působí. Nevrací se k Bohu s prázdnou, ale zdárně vykoná to, k čemu bylo posláno. Toto poselství opakují i slova adresovaná Timoteovi, který je nabádán, aby věřil v účinnost Písma, jímž jsou věřící vybaveni ke každému dobrému činu. Předkládaný žalm chválí Boží slova a výroky a prosí Boha, aby nám dal porozumění a my se celým srdcem drželi jeho posvátného Zákona.

Během tohoto týdne se modlíme, aby všichni křesťané vstupovali stále hlouběji do tajemství úžasného Božího zjevení, jež se nám odhaluje v Písmu svatém. Prosíme Ducha svatého, aby nám pomáhal lépe porozumět Božímu slovu a vedl nás po společné cestě víry, dokud se všichni nesejdeme kolem jednoho stolu Páně.

Modlitba

Bože, vzdáváme ti díky za tvé spásonosné slovo, jež k nám přichází skrze Písmo svaté. Děkujeme ti též za své bratry a sestry, se kterými tvé slovo sdílíme a společně v něm můžeme poznávat přemíru tvé lásky. Prosíme o světlo Ducha svatého, aby nás tvé slovo vedlo a směřovalo ke stále plnější jednotě.

Otázky k zamyšlení

1. Které úryvky Písma svatého pro tebe nejvíce znamenají?
2. Kdo nebo co v tvém životě působí, že tvé srdce hoří pro evangelium a touží svědčit o Kristu?
3. Které úryvky z Písma ti pomohly pochopit svědectví jiných křesťanů?
4. Jak mohou naše církve používat Písmo v každodenním životě a při modlitbě ještě účinněji?

Sedmý den: Svědectví skrze naději a důvěru

„Proč jste tak zmateni a proč vám takové věci přicházejí na mysl?“ (L 24,38)

Jb 19,23-27	„Bůh, kterého uzřím, pro mne tu bude.“
Ž 63	„Má duše po tobě žízní.“
Sk 3,1-10	„Co mám, to ti dám.“
L 24,36-40	„Učedníci se zděsili a byli plni strachu.“

Komentář

Na své životní cestě víry zakoušejí všichni křesťané chvíle pochybností. Když nevnímají přítomnost vzkríšeného Krista, společenství druhých může jejich pochyby jen zvětšovat.

Odpovědí křesťana na takové situace je obnovená víra, že i když přítomnost Boží nevnímá či necítí, je Bůh stále s ním. Ctnosti víry, naděje a důvěry mu umožňují, aby svědčil o tom, že jeho víra sahá i za hranice jeho vlastních možností.

Postava Jóna je příkladem člověka, který musí čelit zkouškám a soužením, a dokonce se pře s Bohem. S nadějí však věří, že Bůh zůstane s ním a pro něj. Stejně přesvědčení a spolehnutí se projevují i Petr a Jan v příběhu o chromém člověku, který nám předkládají Skutky. Petrova a Janova víra v Ježíšovo jméno jim umožňuje, aby před všemi přítomnými vydali působivé svědectví. Dnešní žalm je zase modlitbou hluboké touhy po neutuchající Boží lásce.

Setkání během Týdne modliteb za jednotu křesťanů našim společenstvím dovoluje, aby společně rostla ve víře, naději a lásce. Svědčíme o Boží lásce ke všem lidem a o Boží věrnosti vůči jedné církvi, kterou jsme povoláni tvořit. Čím více se nám daří svědčit společně, tím silnější naše svědectví je.

Modlitba

Bože naděje, zjev nám svou vizi jedné církve a pomoz nám překonat pochyby. Povzbuď naši víru ve tvou přítomnost, aby tě všichni, kdo vyznávají víru v tebe, chválili v duchu a pravdě. Zvláště tě prosíme za všechny, které právě nyní sužují pochybnosti, i za ty, kdo tráví své životy ve stínu nebezpečí a smrti. Buď s nimi a zahrň je svou potěšující přítomností.

Otázky k zamyšlení

1. Jak se vyrovnáváš se svými obavami a pochybami?
2. Jak se tvé chování může pro druhé stát zdrojem obav a úzkosti?
3. Kdy se ti podařilo vyrovnat se se svými obavami a pochybami a svědčit tak o víře v Krista?
4. Jak se mohou křesťanská společenství navzájem povzbuzovat ve víře a naději?

Osmý den: Svědectví skrze pohostinnost

„Máte tu něco k jídlu?“ (L 24,41)

Gn 18,1-8	„Rád bych vám podal sousto chleba, abyste se posilnili.“
Ž 146	„Utištěným dopomáhá k právu, hladovým chléb dává.“
Ř 14,17-19	„Usilujme o to, co slouží pokoju a společnému růstu.“
L 24,41-48	„Otevřel jim mysl, aby rozuměli Písmu.“

Komentář

Elektronická komunikace z nás dnes udělala sousedy na jedné malé a přelidněné planetě. Stejně jako v dobách Lukášových musí i dnes mnozí lidé a celé komunity opustit své domovy a putovat po cizích zemích. Věřící velkých světových náboženství přinesli do našich společenství nová vyznání a novou kulturu.

Během Týdne modliteb za jednotu křesťanů i na společné cestě k jednotě vnímáme pohostinnost a ducha společenství, které jsou vlastní věřícím všech křesťanských církví. Kristus nás volá, abychom nabízeli pohostinnost cizincům, kteří se stali našimi sousedy, a zároveň ji od nich přijímali. Nedokážeme-li totiž nacházet Krista ve druhých lidech, nenalezneme jej nikde.

Příběh z knihy Genesis vypráví, jak Abraham přijal Boha, když otevřel svůj dům a poskytl pohostinnost cizincům. Bůh všeho tvorstva je nablízku i věžňům, slepým a cizincům. Žalm nám předkládá chválu za nekončící Boží věrnost a za vše, co pro nás Bůh vykonal. Úryvek z listu Římanům nám připomíná, že Boží království začíná spravedlností, pokojem a radostí v Duchu svatém.

Zmrtvýchvstalý Kristus shromažďuje své učedníky, jí s nimi a oni jej poznávají. Připomíná jim, co o něm říkají Písma, a vysvětluje to, čemu dosud neporozuměli. Zbavuje je tak pochybností a obav a posílá je, aby o těchto věcech svědčili. Tím, že jim nabízí prostor, kde se s ním mohou setkat, jim umožňuje, aby přijali jeho pokoj, který však předpokládá spravedlnost pro utlačované, zájem o hladovějící a vzájemné rozvíjení darů nového světa po vzkříšení. Během celých dějin nacházeli křesťané zmrtvýchvstalého Pána ve službě druhým i tehdy, když ve víře přijímali službu ostatních. I my se tedy můžeme setkat s Kristem, pokud druhým nabídneme své životy a dary.

Modlitba

Bože lásky, tys nám v Kristu zjevil svou pohostinnost. Děkujeme ti, že se s tebou můžeme setkávat, když se dělíme o to, co jsme dostali. Daruj nám milost, abychom byli jedno na společné cestě a poznávali tě v druhých lidech. Kéž vydáváme svědectví o tvé pohostinnosti a spravedlnosti, kdykoliv ve tvém jménu přijímáme cizince.

Otázky k zamyšlení

1. Nakolik je země, ve které žiješ, pohostinná vůči cizincům?
2. Kde ve tvém okolí může cizinec nalézt místo, kde by žil?
3. Jak můžeš projevit svou vděčnost za všechny, kdo ti projevili pohostinnost a byli nablízku?
4. Jak nám kříž ukazuje, že Boží pohostinnost znamená život v bezvýhradném sebedarování?

Doplňující texty ze Skotska

Svatý Duchu svobody,

když chudí touží,
aby dostali podíl na hojnosti
a skončila se nespravedlnost,
a církvev touží po jednotě,
dej, ať tyto dvě vize vnímáme
jako dvě vlákna jedné výšivky.
Probud' náš rozum a představivost,
abychom ve stopách Ježíšových
dokázali tato vlákna splétat,
světu tak přinášeli život
a oslavovali Boha.

(Carolyn Smyth)

Vzkříšený Kriste,

doprovázej nás na naší cestě víry,
jako jsi doprovázel i dva učedníky, kteří putovali do Emaus.
Dej, ať na své cestě dokážeme
se soucitem naslouchat příběhům druhých lidí,
s trpělivostí jim vysvětlovat to, co se nám zdá samozřejmé,
a s odvahou se vystavujeme i možnému zranění,
aby se lidé mohli skrze nás setkat s tebou
a my bychom tě objevili v nich. Amen.

(Lindsay Sanderson)

Modlitba / Meditace svědectví

Při této modlitbě se využívají symboly a gesta, jež mají podpořit všeobecné porozumění v takových bohoslužebných shromážděních, jejichž účastníci hovoří více jazyky. Meditace může být provedena najednou nebo po jednotlivých částech v průběhu celé bohoslužby.

Symboly: velký kámen, obrázková kniha nebo vhodné fotografie, glóbus, vyznání víry, kříž, Bible, otazník a bochník chleba. Přinášejí se postupně v patřičné části modlitby a pokládají se na dobře viditelné místo. Tím může být stůl či oltář v přední části před bohoslužebným shromážděním. Symboly je také možné promítat na obrazovku či zed' jako prezentaci v PowerPointu.

První úkon

Dopředu se přináší velký kámen. Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „Proč hledáte živého mezi mrtvými?“
2. hlas: Víím, jaké to je někoho ztratit.
Byl jsem na místech nářku a zoufalství.
Cítil jsem tíhu kamene, který maří veškerou naději
a odděluje mě od Boha.
1. hlas: Jsme to však my, kdo pokládáme tyto kameny.
Světlo se pomalu vkrádá zpět.
Kristus se zjevuje v lásce přátel,

v pohostinnosti bližních,
ve vlídnosti cizince.

2. hlas: Zmrtvýchvstání musí předcházet smrt.
Viděl jsem, jak se mrtví vrací k životu:
(seznam osobních svědectví).

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Prosíme za všechny, kteří potřebují,
abys odvalil jejich kámen.
Vzdáváme díky za všechny,
kdo ve svém životě zakusili vzkříšení.
Chválíme Boha za slávu zmrtvýchvstalého Krista,
který nám dává jistou a pevnou naději na věčný život. (Amen.)

Druhý úkon

Dopředu se přináší velká obrázková kniha nebo vhodné fotografie. Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „O čem to spolu cestou rozmlouváte?“

2. hlas: Cení si skutečného rozhovoru.
Ze společenské konverzace jsem už vyrostl.
Rád vyprávím příběhy.
Naslouchám, i když je to někdy bolestivé.
Umím se vcítit do příběhu svého bližního.

1. hlas: Děkujme Bohu za dary komunikace:
za rozhovor tváří v tvář, za telefon,
za rozhlas, televizi a internetovou síť.
Děkujme Bohu za vše, co nás spojuje
a umožňuje nám být s druhými v kontaktu.
Děkujme Bohu za Ducha svatého.

2. hlas: Tvoříme své vlastní příběhy.
Slyšel jsem takové, které proměnily životy:
(seznam osobních svědectví).

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Prosíme za všechny,
kdo se baví o bezvýznamných věcech.
Vzdáváme díky za všechny,
kdo se dělí o zkušenost uzdravení, odpuštění a smíření.
Chválíme Boha za proměňující moc jeho lásky
a prosíme, aby se jednou příběh náš a příběh Krista staly jedním. (Amen.)

Třetí úkon

Dopředu se přináší velký glóbus (může být svítící). Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „Ty jsi asi jediný z Jeruzaléma, kdo neví, co se tam v těchto dnech stalo!“

2. hlas: V těchto dnech vnímám přírodní katastrofy,
které se odehrávají na opačném konci světa.
Nevšímám si však už toho, že můj bližní trpí nedostatkem,

a nevím, co právě slaví za sousedními dveřmi.
Ve své vlastní zemi se cítím jako cizinec.

1. hlas: Jsme někdy voláni k tomu, abychom se zcela ztišili.
Budeme-li se dobře dívat a naslouchat, nalezneme v druhých Krista.
Zahledíme-li se do svého nitra, nalezneme Krista v sobě.
A pokud se otevřeme problémům a možným zraněním,
Duch svatý nám ukáže, kde nás Bůh chce mít.

2. hlas: Bůh vstupuje do každé situace a nikdo pro něj není cizincem.
Viděl jsem, jak Bůh působí v malých i velkých:
(*seznam osobních svědectví*).

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Prosíme za všechny, kdo se nacházejí v tragických situacích.
Vzdáváme díky za mezinárodní humanitární organizace,
za pohotovostní služby i za všechny,
kdo se obětují v zájmu pomoci svým bližním.
Chválíme Boha za dar a sílu modlitby,
neboť alespoň jednu věc můžeme dělat vždy – modlit se. (Amen.)

Čtvrtý úkon

*Dopředu se přináší vyznání víry (např. v podobě plakátu či transparentu nebo jinak graficky zpracováno).
Během přinášení může hrát hudba.*

1. hlas: „A co to bylo?“

2. hlas: Má víra je vzácná.
Uchyloval jsem se k ní v dobách největších zkoušek.
Svůj život si bez ní představit nedovedu.
Tuto víru chci i pro své děti.

1. hlas: Nemůžeme přenechat odpovědnost na druhých.
Jsme povoláni, abychom o své víře svědčili.
Po staletí šířili lidé Boží slovo
a do temných míst tak vnášeli světlo.

2. hlas: Na tomto místě vzpomínáme na všechny,
kdo podnítili naši dnešní víru:
(*seznam osobních svědectví*).

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Modlíme se za všechny, kdo obhajují svou víru v Krista
navzdory výsměchu, pronásledování nebo nebezpečí smrti.
Vzdáváme díky za všechny, kdo na nás měli vliv.
A v tichosti děkujeme za všechny otázky víry,
které se nás nejvíce dotýkají (*chvilě ticha*).
Chválíme Boha, neboť jeho věrnost trvá navěky. (Amen.)

Pátý úkon

Dopředu se přináší velký kříž. Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?“

2. hlas: Viděl jsem, jak se člověk k člověku chová nelidsky – muži, ženy i ti, kdo sotva přestali být dětmi. Pozoroval jsem utrpení osob, které miluji, a přitom jsem z nich nemohl sejmut kříž. Občas křičívám: Proč, Bože, proč?

1. hlas: Existuje mnoho druhů utrpení. Války, terorismus a lidská krutost nám připomínají, že máme moc vytvořit jakýkoliv svět. Naprosto nezbytné je, aby to byl svět lásky. Nedokážeme ukončit utrpení způsobené nemocí nebo ztrátou, ale v lásce můžeme do bolesti vstoupit a sdílet ji.

2. hlas: Z Kristova krví potřísněného kříže vychází bohatství věrnosti, odpuštění a lásky. Tuto úrodu znám: *(seznam osobních svědectví)*.

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Prosíme za všechny, kdo trpí rukou druhého člověka. Prosíme i za ty, kdo utrpení způsobují. Vzdáváme díky za všechny, kdo svými skutky ztělesňují lásku a jsou tam, kam se i andělé bojí vstoupit. Prosíme za nemocné i za ty, kdo o ně pečují, a za všechny, kdo jsou blízcí smrti. Chválíme Boha za jeho příslib, že nic v životě ani ve smrti nás nedokáže odloučit od lásky Boží. (Amen.)

Šestý úkon

Dopředu se přináší Bible. Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil?“

2. hlas: Nečtu Bibli tak často, jak bych měl. Hluboko v sobě však uchovávám některé vzácné verše a výroky a ve chvílích, kdy to nečekám, v samotě či ve společenství, se najednou cosi stane a já začínám chápat ta slova jako nikdy předtím – je právě tohle „zjevení“?

1. hlas: Bůh nám své slovo zjevuje mnoha způsoby. Nemusíme se honit za zjevením – Duch svatý nám otevře oči a mysl ve správný okamžik. A ti, které Bůh povolává za proroky, pochopí dnešek ve světle včerejška a ukážou nám směr do budoucna.

2. hlas: Ve středu zjevení stojí láska. Cítil jsem, jak mi srdce hořelo vášnivou touhou: *(seznam osobních svědectví)*.

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Modlíme se za všechny, jejichž srdce vychladla.
 Modlíme se za ty, kdo si myslí, že již viděli vše.
 Vzdáváme díky za proroky minulosti i současnosti,
 pověřené předávat to, co jim Bůh sdělil.
 Vzdáváme díky za ty, jejichž nadšení pro Krista
 přináší utlačovaným svobodu a spravedlnost.
 Chválíme Boha za všechny obyčejné lidi,
 kteří žijí jeho zjevené slovo. (Amen.)

Sedmý úkon

Dopředu se přináší veliký otazník, nakreslený na papíře. Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „Proč jste tak zmateni a proč vám takové věci přicházejí na mysl?“

2. hlas: Závidím těm, kdo nikdy nepochybovali.
 Rád bych měl také takovou jistotu.
 Mně samému i dalším lidem se však stávají věci,
 jež ve mně vyvolávají otázky o tvé moci, Bože.
 A každý pohřeb, kterého se zúčastním,
 mne zase znovu přivádí na cestu do Emaus.

1. hlas: Vyrovnání se s pochybnostmi vyžaduje odvahu a důvěru.
 Člověk musí být připraven vydat se na cestu.
 Opakem víry nejsou pochybnosti,
 ale netečnost, nečinnost, samolibost a sebestřednost.
 Vydej se na cestu a následuj Krista.
 Modli se, chval Boha a miluj bližního jako sebe sama.
 Neboť odpovědi nalézáme tehdy, když začneme jednat.

2. hlas: Žít otázky je možné jen ve víře.
 Víra mi pomohla překonat některé problémy naprosto neuvěřitelným způsobem:
(seznam osobních svědectví).

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Modlíme se za ty, kdo žijí v neustálém strachu.
 Modlíme se za lidi ochromené nestálostí.
 Vzdáváme díky za ty, jejichž pevná víra
 podporuje a posiluje druhé při protivenstvích.
 Chválíme Boha, neboť Ježíš nás ujistil,
 že když se pokusíme vyrovnat se svými přízraky,²
 objevíme, že Kristus je skutečně živý. (Amen.)

Osmý úkon

Dopředu se přináší bochník chleba. Během přinášení může hrát hudba.

1. hlas: „Máte tu něco k jídlu?“

2. hlas: Byl jsem hladový, ale dostal jsem najíst.
 Nemohu žít jen z chleba, ale nemohu žít ani bez něj.

² Srov. L 24,37.

1. hlas: Jsme správci Božího světa.
Dělíme se o jeden chléb.
Pro každého je zde dostatek.
Nutná je jen pohostinnost.
Místo u stolu je připraveno pro každého.

2. hlas: Pohostinnost vytváří prostor,
kde se utišují potřeby druhých.
Znám takové skutky pohostinnosti, jež změnily život:
(*seznam osobních svědectví*).

Oba: My jsme toho svědky.

Všichni: Modlíme se za všechny obyvatele nehostinných končin.
Vzdáváme díky za ty, kdo se umí dělit
o svůj čas, nadání, prostředky i o sebe sama,
aby v druhém člověku posloužili Kristu.
Chválíme Boha za slávu Kristova kříže,
který zve všechny, kdo za Ježíšem přicházejí,
k účasti na hostině života. (Amen.)

Požehnání

Veliký Bůh kéž přebývá na tvých ramenou,
aby chránil tvůj odchod i příchod.
Syn Mariin kéž je blízko tvého srdce
a Duch svatý kéž se na tebe vylévá. Amen.

(*Carol Ford*)

Ekumenická situace ve Skotsku

Mezi léty 1910 a 2010

Edinburgh byl v roce 1910 svědkem zrození moderního ekumenického hnutí. Proč zrovna toto město? Ve Skotsku byla na úrovni intelektuální i kulturní vždy velmi silně zakořeněna tradice internacionalismu, sahající až ke keltským misím. Tuto mezinárodní perspektivu podporovali též přední skotští teologové a církevní představitelé a napomohl jí i silný misijní étos skotského protestantismu v 19. století, jenž – kromě hlásání evangelia – usiloval též o proměnu ekonomické expanze britského impéria. Tento duch misí vedl k tomu, že církve ochotně podpořily Světovou misijní konferenci a neponechaly její přípravy jen na organizacích, které v misích působí. V neposlední řadě také Skotsko procházelo významnými náboženskými i společenskými změnami, jež podnítily církve k větší otevřenosti.

V roce 2000 navštívil Skotsko John Pobee z Ghany a vyzval představitele křesťanských církví, aby toto stoleté výročí oslavili. Velký potenciál roku 2010 a potřebu koordinovaného jednání v tomto směru během následujících let rozpoznal stále se rozšiřující okruh myslitelů a aktivistů v oblasti misí. V roce 2005 proběhlo v Edinburghu mezinárodní setkání, na němž byla stanovena klíčová témata pro misie v 21. století. Patří mezi ně základní opodstatnění misí, misie v mezináboženském kontextu, vztah misí k postmodernismu a moci, formy misijní činnosti, teologické vzdělání, současná křesťanská společenství, misie a jednota a spiritualita misí.

Účastníci též připustili, že stoleté jubileum vyžaduje nějaký pevný bod, a tím budou oslavy ve dnech 2. – 6. června 2010 v Edinburghu. Přípravy a průběh oslav lze sledovat na adrese www.edinburgh2010.org.

Mezidobí

Od 40. let 20. století až do dnešních dní se ekumenické hnutí ve Skotsku vyvíjelo kolem tří hlavních osnov.

Teologické bádání

Jako doklad množství diskutovaných naukových otázek postačí jmenovat anglikánsko-presbyteriánský dokument z roku 1956 (nazývaný též *Biskupská zpráva*), téměř třicetileté období *Multilaterálních rozhovorů* (1967 – 1994), do nichž se zapojilo šest skotských církví, nebo tzv. *Iniciativu skotských církví pro jednotu křesťanů* (Scottish Churches Initiative for Christian Unity / SCIFU, 1996 – 2003). Tyto teologické rozhovory podpořily vzájemné porozumění mezi odlišnými tradicemi a vědomí, že v teologii existují mnohé oblasti, v nichž mezi církvemi panuje naprostá shoda. Důvodem toho, že přesto nebyl dosud zahájen proces sjednocení, se kterým by všichni mohli souhlasit, není ani tak existující napětí mezi církvemi, jako spíše nedostatečné uvědomění si toho, že jednota vyžaduje více než jen velkolepý projekt. Nejprve je třeba pochopit, že jednota je možná i v různosti.

Praktická spolupráce

V 50. letech vznikly na národní úrovni dva orgány, které se mohly stát zdrojem potřebné vize a dynamiky. Počátkem 60. let se tyto impulsy zhmotnily v otevření *Domu skotských církví* (Scottish Churches House) v Dunblane, který sloužil jako konferenční a rekreační středisko, „společné všem církvím, jež se zde začaly učit, jak společně sloužit Skotsku.“ V roce 1962 byla ustanovena *Rada skotských církví*, do níž se zapojila většina nekatolických církví

a množství přidružených ekumenických skupin a organizací. Díky tomu bylo možné pořádat na národní úrovni mnohé aktivity, např. postní kurzy, činnost s mládeží nebo misijní práci ve společnosti. Postupně se po celém Skotsku vytvořila síť místních rad církví, jež rozvíjely spolupráci při bohoslužbách i společných akcích. Postní kurz, který roku 1986 proběhl v celé Británii, se stal impulsem nových „nástrojů sjednocení“, do nichž se poprvé zapojila i Římskokatolická církev. Tak se v roce 1990 zrodila *Společná akce skotských církví* (Action of Churches Together in Scotland, ACTS).

Prorocký hlas

Tato třetí osnova je v životě církví nejtěžší. Ekumenismus by však bez ní ztratil svůj náboj. S tím, jak se církve navzájem přibližovaly, si ekumenismus vytvořil vlastní prorocký rozměr. Praktický projev soucitu s hladovějícími ve světě i prorocký hlas na protest proti nespravedlnosti ve své práci spojuje *Christian Aid. Komunita ostrova Iona*, jež se vždy významně podílela v ekumenickém hnutí, zase otevřeně apelovala na církevní a politické představitele světa a upozornila na jejich nejednotu a nespravedlnosti. Jedním z mnoha prorockých okamžiků byla i návštěva papeže Jana Pavla II. ve Skotsku, když zde řekl: „Vydejme se na pouť společně, ruku v ruce.“

V posledních letech se pole působnosti ekumenického hnutí rozšířilo do sféry mezináboženské a na křesťanské svědectví v sekularizované a multikulturní společnosti. Ekumenické dějiny Skotska ukazují, že jedinou možností je udržet tři zmíněné osnovy pohromadě, nelze si z nich vybírat. Jedině tehdy, když na sebe vzájemně působí, můžeme mluvit o teologii, spolupráci i o prorockém hlasu, jenž tvoří střed ekumenismu.

Součástí skotského dědictví je kostkovaná látka – tartan. Tradičně náležel každý vzor některému klanu nebo rodině, tartany však i dnes patří ke skotské kultuře a používají se pro nejrůznější účely a v mnoha organizacích. Každý tartan tvoří základní barva, na níž se kříží vodorovné a svislé pruhy. Výše uvedený text tvoří základ, níže nabízíme několik svislých a vodorovných pruhů – způsobů, jak církve spolupracují mezi sebou a s celou společností.

Vodorovné pruhy – církve, které společně usilují o jednotu

Společná komise Skotské církve a Římskokatolické církve pro nauku

Tento dialog se stal bohatým zdrojem požehnaní. Poslední dokument komise nese název „Křest u katolíků a reformovaných“ a shrnuje dosavadní pokrok ve společném chápání křtu, ale také zve k další reflexi nad tím, jaký má křest význam pro misijní působení církve v dnešní době. Společná komise představuje příklad pozitivního ekumenického dialogu v oblasti teologie a dokládá, že jak jednotlivci, tak instituce jsou ochotni pozorně naslouchat druhému. Nyní komise studuje uzdravení historické paměti a nauku o posvěcení.

Vlákno EMU

S ukončením *Iniciativy skotských církví pro jednotu křesťanů* se tři denominace zavázaly, že se budou i nadále snažit pracovat, sloužit a vydávat svědectví společně. Tak vznikly rozhovory EMU – Skotské episkopální církve, Metodistické církve a Sjednocené reformované církve (United Reformed Church). Jejich zástupci se dvakrát do roka setkávají, aby zkoumali, jak mohou na národní i místní úrovni dělat společně to, co nemusí dělat každá církev sama. Těší se z toho, že představitelé jednotlivých církví objevují možnosti rozvoje spolupráce například v oblasti vzdělávání a školení. EMU je mladou a živou sítí se silným potenciálem.

Rozvoj vztahů s křesťany pocházejícími z etnických menšin

V roce 2007 oslavily skotské církve dvousté výročí zákona o zrušení obchodu s otroky. Tato událost se pro tradiční církve stala impulsem k navázání bližších vztahů se vzrůstajícím počtem křesťanů pocházejících z etnických menšin, jež ve Skotsku žijí. *Skupina skotských církví pro rasovou spravedlnost* nyní zahrnuje zástupce afrických církví a asijských křesťanských společenství. Křesťané z etnických menšin se navíc sami sdružují, aby posilovali vztahy mezi sebou navzájem, s dalšími církvemi i s ACTS.

Svislé pruhy – církve, které společně pečují o skotskou společnost

Církve a parlament

Z úsilí církví o zapojení skotského parlamentu se zrodil *Parlamentní výbor skotských církví*, jenž má křesťanům umožnit co nejefektivnější spolupráci s parlamentem a vládou – ne proto, aby utvářely stranické linie, ale aby mohl probíhat dialog a v něm zaznívaly i hlasy věřících. Jistěže největší efektivitu přináší, když své představy o společném dobru pro Skotsko přednášejí jedním hlasem, nicméně tam, kde se různí, se o tom církve snaží otevřeně hovořit.

Církve a národní dialog

Představitelé a zástupci dvanácti skotských církví přijali pozvání skotské vlády, aby se zúčastnili rozhovorů o budoucnosti národa. Skupina vydala toto prohlášení:

„Uznáváme, že církev i náš národ se nacházejí na cestě; my všichni se musíme usilovně snažit, abychom stáli na místě, kde je nás třeba. V církvi, v celém národě i ve svých společenstvích chceme usilovat o tyto křesťanské hodnoty, jež charakterizují náš společný život ve Skotsku:

- národ, který formují principy lásky k Bohu a ke všem lidským bytostem,
- národ, který hájí a podporuje důstojnost a spravedlnost pro všechny,
- národ, který hájí věrnost ve vztazích mezi jednotlivci i společenstvími,
- národ, který projevuje soucit a pečuje o lidi slabé a nacházející se na okraji,
- společnost, v níž mohou zaznívat hlasy všech,
- lidé, kteří spíše než o vlastní prospěch pečují o blaho druhých,
- národ, který usiluje o dokonalost a v němž mohou všichni zakoušet život v plnosti,
- národ, který vítá jedinečný přínos všech, kdo tvoří nové Skotsko,
- stát, který pečuje o blaho všech svých občanů a nepřekračuje přitom své pravomoci.

Kořen těchto hodnot, jež významně utvářely dějiny Skotska, nalézáme v Ježíši. Všude, kde jsou životem uskutečňovány, souzní s věřícími jiných náboženství i s lidmi bez vyznání.“

Pouliční pastoři

Jedná se o misijní iniciativu rozšířenou po celém Skotsku. Týmy vyškolených dobrovolníků – pouličních pastorů z místních církví – jsou během noci k dispozici v centrech měst a nabízejí kolemjdoucím možnost rozhovoru. „Chceme se s lidmi setkávat, hovořit a přiblížit se jim nasloucháním a nabídkou praktické pomoci. Tou může být doprovod osamělé dívky k taxi, povzbuzení někoho, kdo se cítí ohrožen, či vyslechnutí člověka, který potřebuje vědět, že se o něj někdo zajímá,“ říká James Duce z Aberdeenu, kde tento program spustili jako první.

Témata Týdne modliteb za jednotu křesťanů 1968–2010

V roce 1968 se začaly používat materiály připravované oficiálně a společně Komisí pro víru a řád Světové rady církví a Papežskou radou pro jednotu křesťanů.

- 1968 „Ke chvále jeho slávy“ (Ef 1,14)
To the praise of his glory / Pour la louange de sa gloire
- 1969 „Povolání ke svobodě“ (Ga 5,13)
Called to freedom / Appelés à la liberté
(Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)
- 1970 „Jsme spolupracovníci na Božím díle“ (1 K 3,9)
We are fellow workers for God / Nous sommes les coopérateurs de Dieu
(Přípravné setkání se konalo v klášteře v Niederaltaich, NSR.)
- 1971 „... a přítomnost Ducha Svatého“ (2 K 13,13)
...and the communion of the Holy Spirit / ...et la communion du Saint-Esprit
(Přípravné setkání se konalo v Bari, Itálie.)
- 1972 „Nové přikázání vám dávám“ (J 13,34)
I give you a new commandment / Je vous donne un commandement nouveau
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1973 „Pane, nauč nás modlit se“ (L 11,1)
Lord, teach us to pray / Seigneur, apprend-nous à prier
(Přípravné setkání se konalo v opatství Montserrat, Španělsko.)
- 1974 „Každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus je Pán“ (Fp 2,1-13)
That every tongue confess: Jesus Christ is Lord /
Que tous confessent: Jésus-Christ est Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- (V dubnu 1974 byl zaslán dopis členským církvím a jiným zainteresovaným stranám ohledně ustanovení místních skupin, které by se zapojily do přípravy brožury k Týdnu modliteb za jednotu křesťanů. Jako první se tohoto plánu ujala australská skupina, která shromáždila přípravný materiál pro Týden modliteb v roce 1975.)*
- 1975 „Boží záměr: vše v Kristu“ (Ef 1,3-10)
God's purpose: all things in Christ /
La volonté du Père: Tout réunir sous un seul chef, le Christ
(Materiál od australské skupiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1976 „Jsme povoláni stát se tím, čím jsme“ (1 J 3,2)
We shall be like him or, Called to become what we are /
Appelés à devenir ce que nous sommes
(Materiál z Karibské konference církví. Přípravné setkání se konalo v Římě, Itálie.)

- 1977 „Vytrváme spolu v naději“ (Ř 5,1-5)
Enduring together in hope / L'espérance ne déçoit pas
(Materiál z Libanonu, uprostřed občanské války.
Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1978 „Nejste již cizinci“ (Ef 2,13-22)
No longer strangers / Vous n'êtes plus des étrangers
(Materiál od ekumenického týmu v Manchesteru, Anglie.)
- 1979 „Každý ať slouží druhým k oslavě Boží“ (1 P 4,7-11)
Serve one another to the glory of God /
Soyez au service les uns des autres pour la gloire de Dieu
(Materiál z Argentiny. Přípravné setkání se konalo v Ženevě, Švýcarsko.)
- 1980 „Přijď tvé království“ (Mt 6,10)
Your kingdom come / Que ton règne vienne!
(Materiál od ekumenické skupiny z Berlína, NDR.
Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)
- 1981 „Tentýž duch – rozdílná obdarování – jedno tělo“ (1 K 12,3b-13)
One Spirit – many gifts – one body / Un seul esprit – des dons divers – un seul corps
(Materiál od Graymoor Fathers, USA. Přípravné setkání se konalo v Ženevě,
Švýcarsko.)
- 1982 „Ať všichni najdou domov v tobě, Pane“ (Ž 84)
May all find their home in you, O Lord /
Que tous trouvent leur demeure en Toi, Seigneur
(Materiál z Keni. Přípravné setkání se konalo v Miláně, Itálie.)
- 1983 „Ježíš Kristus – život světa“ (1 J 1,1-4)
Jesus Christ – the Life of the World / Jesus Christ – La Vie du Monde
(Materiál od ekumenické skupiny v Irsku. Přípravné setkání se konalo v Céligny
[Bossey], Švýcarsko.)
- 1984 „Povolání být jedno skrze kříž našeho Pána“ (1 K 2,2; Ko 1,20)
Called to be one through the cross of our Lord /
Appelés à l'unité par la croix de notre Seigneur
(Přípravné setkání se konalo v Benátkách, Itálie.)
- 1985 „Od smrti k životu s Kristem“ (Ef 2,4-7)
From death to life with Christ / De la mort à la vie avec le Christ
(Materiál z Jamajky. Přípravné setkání se konalo v Grandchamp, Švýcarsko.)

- 1986 „Budete mi svědky“ (Sk 1,6-8)
 You shall be my witnesses / Vous serez mes témoins
 (Materiál z Jugoslávie [Slovinsko]. Přípravné setkání se konalo v Jugoslávii.)
- 1987 „Sjednoceni v Kristu – nové stvoření“ (2 K 5,17–6,4a)
 United in Christ – a New Creation / Unis dans le Christ – une nouvelle création
 (Materiál z Anglie. Přípravné setkání se konalo v Taizé, Francie.)
- 1988 „Láska Boží zahání strach“ (1 J 4,18)
 The love of God casts out fear / L'Amour de Dieu bannit la Crainte
 (Materiál z Itálie. Přípravné setkání se konalo v Pinerolo, Itálie.)
- 1989 „Vytváření společenství: jedno tělo v Kristu“ (Ř 12,5-6a)
 Building community: one body in Christ /
 Bâtir la communauté: Un seul corps en Christ
 (Materiál z Kanady. Přípravné setkání se konalo ve Whaley Bridge, Anglie.)
- 1990 „Aby všichni byli jedno... aby svět uvěřil“ (J 17)
 That they all may be one... That the world may believe /
 Que tous soient un... Afin que le monde croie
 (Materiál ze Španělska. Přípravné setkání se konalo v Madridu, Španělsko.)
- 1991 „Chvalte Hospodina, všechny národy!“ (Ž 117; Ř 15,5-13)
 Praise the Lord, all you nations! / Nations, louez toutes le Seigneur
 (Materiál z Německa. Přípravné setkání se konalo v Rotenburg an der Fulda, NSR.)
- 1992 „Jděte... já jsem s vámi“ (Mt 28,16-20)
 I am with you always... Go, therefore / Je suis avec vous... allez donc
 (Materiál z Belgie. Přípravné setkání se konalo v Bruges, Belgie.)
- 1993 „Nesme ovoce Ducha pro jednotu křesťanů“ (Ga 5,22-23)
 Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity /
 Pour l'unité: laisser mûrir en nous les fruits de l'Esprit
 (Materiál ze Zairu. Přípravné setkání se konalo v Curychu, Švýcarsko.)
- 1994 „Rodina Boží: povoláná, aby byla jedné mysli a jednoho srdce“ (Sk 4,23-37)
 The household of God: called to be one in heart and mind /
 La maison de Dieu: Appelés à être un dans le coeur et dans l'esprit
 (Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Dublinu, Irsko.)
- 1995 „Koinónia: společenství v Bohu a mezi sebou“ (J 15,1-17)
 Koinonia: communion in God and with one another /
 La koinonia: communion en Dieu et les uns avec les autres
 (Přípravné setkání se konalo v Bristolu, Anglie.)

- 1996 „Hle, stojím přede dveřmi a tluču“ (Zj 3,14-22)
Behold, I stand at the door and knock / Je me tiens à la porte et je frappe
(Materiál z Portugalska. Přípravné setkání se konalo v Lisabonu, Portugalsko.)
- 1997 „Na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem“ (2 K 5,20)
We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God /
Au nom du Christ, laissez-vous réconcilier avec Dieu
(Materiál ze Skandinávie. Přípravné setkání se konalo ve Stockholmu, Švédsko.)
- 1998 „Duch přichází na pomoc naší slabosti“ (Ř 8,14-27)
The Spirit helps us in our weakness / L'Esprit aussi vient en aide à notre faiblesse
(Materiál z Francie. Přípravné setkání se konalo v Paříži, Francie.)
- 1999 „Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid“ (Zj 21,1-7)
He will dwell with them as their God, they will be his peoples /
Dieu demeurera avec eux. Ils seront ses peuples et lui sera le Dieu qui est avec eux
(Materiál z Malajsie. Přípravné setkání se konalo v klášteře v Bose, Itálie.)
- 2000 „Pochválen buď Bůh... který nás v Kristu obdařil všim duchovním požehnáním“
(Ef 1,3-14)
Blessed be God who has blessed us in Christ /
Béni soit Dieu, qui nous a bénis en Christ
(Materiál z Blízkého východu. Přípravné setkání se konalo v La Verně, Itálie.)
- 2001 „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (J 14,1-6)
I am the Way, and the Truth, and the Life / Je suis le chemin, et la vérité et la vie
(Materiál z Rumunska. Přípravné setkání se konalo v Casa de Odihna ve Vulcanu, Rumunsko.)
- 2002 „U tebe je pramen žití“ (Ž 36,6-10)
For with you is the fountain of life / Car chez toi est la fontaine de la vie
(Materiál CCEE a CEC. Přípravné setkání se konalo v Ottmaringu, NSR.)
- 2003 „Tento poklad máme však v hliněných nádobách“ (2 K 4,4-18)
We have this treasure in clay jars / Car nous avons ce trésor dans des vases d'argile
(Materiál církvi v Argentině. Přípravné setkání se konalo v Los Rubios, Španělsko.)
- 2004 „Svůj pokoj vám dávám“ (J 14,23-31)
My peace I give to you / Je vous donne ma paix
(Materiál z Aleppa v Sýrii. Přípravné setkání se konalo v Palermu, Sicílie.)
- 2005 „Kristus – jediný základ církve“ (1 K 3,1-23)
Christ, the one foundation of the church / Le Christ, unique fondement de l'Eglise
(Materiál ze Slovenska. Přípravné setkání se konalo v Piešťanech, Slovensko.)

- 2006 „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“
(Mt 18,20)
Where two or three are gathered in my name, there I am among them /
Là où deux ou trois se trouvent réunis en mon nom, je suis au milieu d'eux
(Materiál z Irska. Přípravné setkání se konalo v Prosperous, hrabství Kildare, Irsko.)
- 2007 „I hluchým dává sluch a němým řeč“ (Mk 7,31-37)
He even makes the deaf to hear and the mute to speak /
Il fait entendre les sourds et parler les mute
(Materiál z Jižní Afriky. Přípravné setkání se konalo ve Faverges, Francie.)
- 2008 „V modlitbách neustávejte“ (1 Te 5,12a.13b-18)
Pray without ceasing / Priez sans cesse
(Materiál z USA. Přípravné setkání se konalo v Graymooru, Garrison, USA.)
- 2009 „Budou v tvé ruce jedním celkem“ (Ez 37,15-28)
That they may become one in your hand / Ils seront unis dans ta main
(Materiál z Koreje. Přípravné setkání se konalo v Marseilles, Francie.)
- 2010 „Vy jste toho svědky“ (L 24,48)
You are witnesses of these things / ...de tout cela, c'est vous qui êtes les témoins
(Materiál ze Skotska. Přípravné setkání se konalo v Glasgow, Skotsko.)

Několik klíčových dat z historie Týdne modliteb za jednotu křesťanů

- asi 1740 Ve Skotsku se objevují stoupenci letničního hnutí napojení na Severní Ameriku. Jejich obnovné snahy zahrnovaly společné modlitby všech církví za sebe navzájem.
- 1820 Rev. James Haldane Stewart uveřejňuje „Náměty pro všeobecné společenství křesťanů pro vylití Ducha“.
- 1840 Rev. Ignatius Spencer, konvertita k římskokatolické církvi, navrhuje vytvoření „Společenství modlitby za jednotu“.
- 1867 První Lambethská konference biskupů anglikánské církve podtrhuje v preambuli svého prohlášení důležitost modlitby za jednotu.
- 1894 Papež Lev XIII. podporuje zavedení Oktávu modliteb za jednotu v období Letnic.
- 1908 Na popud Rev. Paula Wattsona je zaveden „Oktáv jednoty církví“.
- 1926 Hnutí Víra a řád začíná vydávat „Podněty k Oktávu modliteb za jednotu křesťanů“.
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francie doporučuje zavedení „Všeobecného týdne modliteb za křesťanskou jednotu“ na obecném základě modliteb za „jednotu, kterou chce Kristus, dosaženou tak, jak on chce.“
- 1958 „Unité Chrétienne“ z Lyonu ve Francii a Komise pro víru a řád Světové rady církví začínají spolupracovat na přípravě materiálu pro týden modliteb.
- 1964 Papež Pavel VI. a patriarcha Athenagoras I. se v Jeruzalémě společně modlí Ježíšovu modlitbu „Aby všichni byli jedno“ (J 17).
- 1964 Dekret II. vatikánského koncilu o ekumenismu zdůrazňuje, že modlitba je duší ekumenického hnutí, a vyslovuje se pro slavení týdne modliteb.
- 1966 Komise pro víru a řád Světové rady církví a Sekretariát pro podporu jednoty křesťanů (později přejmenovaný na Papežskou radu pro jednotu křesťanů) začínají s oficiální přípravou textu pro týden modliteb.
- 1968 První oficiální použití materiálu týdne modliteb připraveného Komisí pro víru a řád a Sekretariátem pro podporu jednoty křesťanů (nyní přejmenovaného na Papežskou radu pro jednotu křesťanů).
- 1975 Poprvé je pro týden modliteb použit jako základní text materiál připravený místní ekumenickou skupinou. Tento první text připravila skupina z Austrálie.

- 1988 Texty týdne modliteb jsou použity při inaugurační bohoslužbě Křesťanské federace Malajsie, která sdružuje hlavní křesťanské církve v zemi.
- 1996 Text připravený ve spolupráci s YMCA a YWCA.
- 2004 Je dosaženo dohody, že Komise pro víru a řád a Papežská rada pro jednotu křesťanů budou texty pro týden modliteb za jednotu křesťanů vydávat a rozšiřovat ve stejném formátu.
- 2008 Oslava stého výročí týdne modliteb za jednotu křesťanů – jeho předchůdce, Oktáv jednoty církve, se prvně slavil r. 1908.